

Klimagasstatistikk og beregningsverktøy – hvordan kan kommunene bruke tallene?

Marit Hepsø, Miljødirektoratet. Nettverksmøte Sogndal 21. september 2018

Miljødirektoratets verktøykasse

1. Veiledning
2. Klimagasstall
3. Klimasats

Fylkesmannen følger opp

Velkjent stoff?

YouTube

Søk

Webinar: Ny statistikk for klimagassutslipp i kommunene
sett 118 ganger

Miljøkommune.no
Veiviser i kommunal miljøforvaltning

Nyheter | Om oss | Kontakt

Klimas
Kommune
fremtid.
Smarte klim
lønnsomm

Oppgavehjelp Maler

Du er her: [Hjem](#) / [Oppgavehjelp](#) / [Klima](#) / Klima- og energiplanlegging

Klima- og energiplanlegging

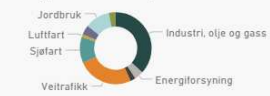
Kommunene arbeider for å redusere utslipp av klimagasser, av energi. Kommunen skal planlegge tiltak for egen drift og v

Nøkkelinformasjon

Velg fylke: Alle

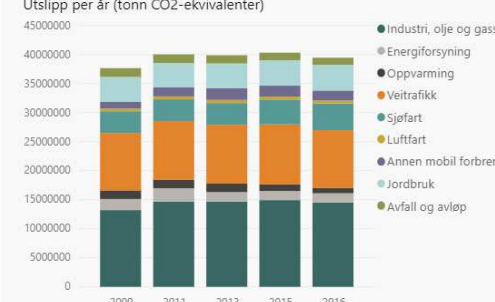
Velg kon: Alle

Utslipp i 2016 fordelt på sektorer

Utslipp i 2016 (tonn CO₂-ekvivalenter) **39449514**

Utslipp per år (tonn CO₂-ekvivalenter)

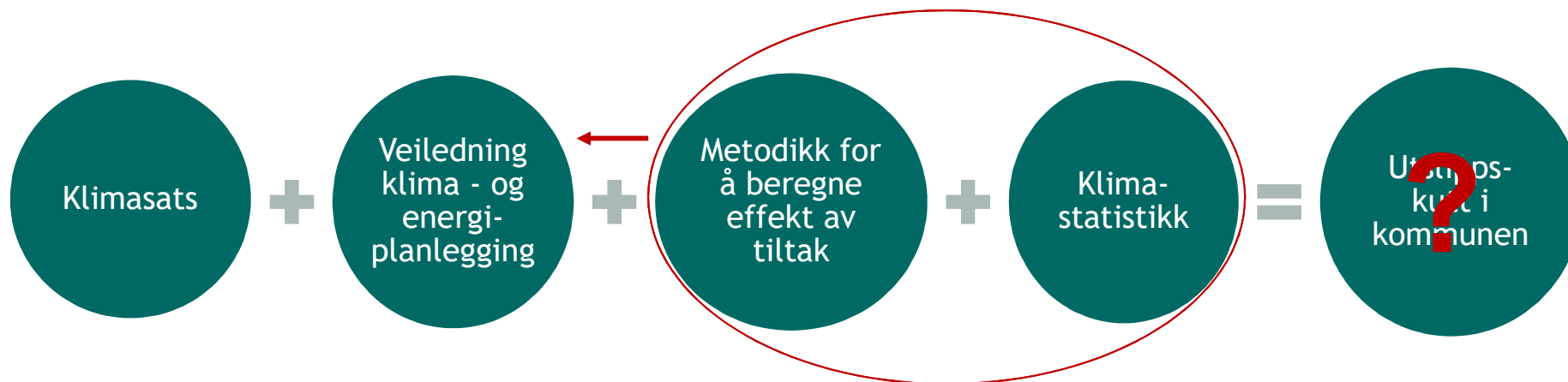

År	Industri, olje og gass	Energiforsyning	Oppvarming	Veitrafikk	Sjøfart	Luftfart	Annen mobil forbrenning	Jordbruk	Avfall og avløp
2009	12000000	10000000	5000000	10000000	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000
2011	12000000	10000000	5000000	10000000	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000
2013	12000000	10000000	5000000	10000000	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000
2015	12000000	10000000	5000000	10000000	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000
2016	12000000	10000000	5000000	10000000	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000

Hvordan kan kommunene bruke tallene?

Nyhetsklipp fra Sogn Avis 15. aug. 2018

Hvorfor er lokale klimatiltak viktig?

- Kommunene bør bidra
 - Betydelige utslipp, blant annet fra veitrafikk, jordbruk osv.
 - Kommunens mange roller - samfunnsutvikler, innkjøper, tjenesteprodusent...
 - Nær folk og virksomheter
 - Rammes av klimaendringer
- Og kommunene skal bidra!

At Paris Climate Summit, Cities Seen As Key In Fight Against Global Climate Issues

Nyhetsklipp fra wbur.org

Krav fra staten

- 2009: Alle kommuner må ha en klimaplan!
- Statlig planretningslinje (SPR) for klima- og energiplanlegging
- OBS - en plan i seg selv kutter ikke utslipp!

Kommunene må sette klimamål

STINE BARSTAD

OPPDATERT 20.OKT.2011 17:23 | PUBLISERT 01.APR.2008 16:14

Olje- og energiminister Aslaug Haga krever at kommunene har planene klare for hvordan de skal kutte klimagassutslippene innen 2010.
FOTO: Asenud, Lisa

Norske kommuner henger milelangt etter svenske i arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser. Men innen 2010 må de ha planene klare.

Hva står i SPR?

- Slår først og fremst fast at kommunen må ha en plan
- Valgfritt: Egen plan eller integrert i kommuneplan
- Kommunene skal gå foran
- Ambisiøse mål for utslippsreduksjoner
- Bruke flere roller og virkemidler
- Legges til grunn i planlegging og enkeltvedtak
- Følge prosesskrav i plan- og bygningsloven:
 - krav til handlingsprogram, årlig rullering
 - plan skal vurderes revidert minst hvert fjerde år

- Hele veilederen ny i 2016
- Ny statistikk og beregningsmaler i 2018
- Nyheter 2018 -2019:
 - Flere eksempler på tiltak
 - Flere beregningsmaler
 - Veiledningspakker: Ladepunkter, elsykkel, anleggsplasser, matsvinn, forankring/klimaledelse...

Oversikt over prosessen

- [Hvordan jobbe med klima- og energiplanlegging?](#)
- [Spørsmål og svar om klima- og energiplanlegging](#)

Bakgrunn og definisjoner

- [Hvorfor klima- og energiplanlegging?](#)
- [Hva er energieffektivisering?](#)
- [Hva er klimagasser og klimatiltak?](#)
- [Hva er miljøvennlig energiomlegging?](#)
- [Hvor skal utslippene og energibruken reduseres?](#)

Roller

- [Kommunen og fylkeskommunen](#)
- [Statlige aktører](#)
- [Nettselskap og fjernvarmekonsesjonær](#)

Organisering

- [Egen kommunedelplan eller integrert i kommuneplanen?](#)
- [Interkommunalt samarbeid og nettverk](#)
- [Utarbeide planprogram](#)
- [Tilps til plandokumentet](#)

Fastsette mål og utarbeide handlingsprogram

- [Definisjoner av mål, tiltak og virkemidler](#)
- [Fastsette mål](#)
- [Samfunnsøkonomisk vurdering av tiltak og virkemidler](#)
- [Handlingsprogram](#)

Fra plan til handling

- [Gjennomføring og resultatoppfølging](#)

Bruk av statistikk og andre tall

- [Hvor store er klimagassutslippene i din kommune?](#)
- [Hvordan få oversikt over energibruk i kommunen?](#)
- [Framskrivninger og beskrivelse av trender](#)
- [Beregne indirekte utslipp og livsløpsutslipp](#)
- [Statistikk for utslipp for 2009](#)

Beregne effekt av tiltak

- [Beregne effekt av ulike klimatiltak](#)
- [Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging](#)

Omregningstabeller

- [Omregning til CO2-ekvivalenter, tabell](#)
- [Omregning fra energivare til kWh, tabell](#)
- [Utslipp fra forbrenning, tabell](#)
- [Utslipp for kjøretøy og drivstoff, tabell](#)

Klima- og energitiltak i ulike sektorer

- [Avfallsbehandling](#)
- [Bygg og eiendom](#)
- [Energiproduksjon- og distribusjon](#)
- [Holdningsskapende arbeid](#)
- [Innkjøp og offentlige anskaffelser](#)
- [Landbruk](#)
- [Miljøstyring og miljøsertifisering](#)
- [Transport og arealbruk](#)
- [Vann og avløp](#)

Search this group

LINKED GROUP BY

Miljødirektoratet
Government Organization
17,463 like this

ADD MEMBERS

451 Members

MEMBERS

You have 15 new members this week. Write a post to welcome them.

SUGGESTED MEMBERS

Friends

Jon Li

Rune EK Larsen

Turid Prestegaard Larsen

ADD MEMBE

ADD MEMBE

ADD MEMBE

Write Post

Add Photo/Video

Live Video

More

Write something...

Photo/Video

Poll

Feeling/Actv...

PINNED POST

Miljødirektoratet Shared a link

Admin · Published by Espen Larsen 121 · January 15 at 11:00am

Da har vi satt opp 10 webinarer om lokalt klimaarbeid fram mot sommeren. Første webinar blir tirsdag 23. januar. Vi har lagt vekt på ønskene deres fra avstemningen i FFB-gruppa, og supplert med noen temaer som vi tror er nyttige for kommuner som søker Klimasats-støtte. Tips: Book et møterom og inviter med kollegene!

Webinarer om lokalt klimaarbeid

Miljødirektoratet arrangerer webinarer om lokalt klimaarbeid for kommuner. Et webinar er et webinar overført via internett, hvor deltakerne kan kommunisere med foredragsholder og andre deltakere via chat.

MILJØKOMMUNEN NO

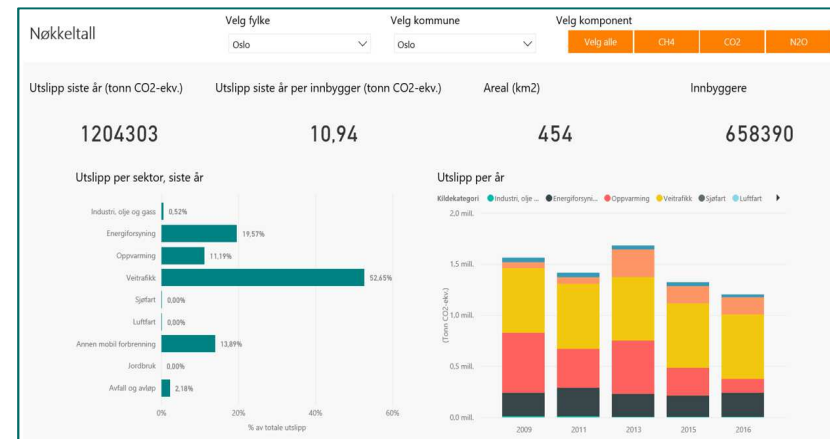
Webinarer om lokalt klimaarbeid

Miljødirektoratet arrangerer webinarer om lokalt klimaarbeid for kommuner. Et webinar er et seminar overført via internett, hvor deltakerne kan kommunisere med foredragsholder og andre deltakere via chat.

Ny klimagasstatistikk

Ny og bedre klimagasstatistikk

- SSBs statistikk lagt ned i 2012
- Miljødirektoratet betaversjon april 2018 - bygger på SSB
- Forbedringer:
 - Nye utslippskilder
 - Mer detaljerte utslippskilder
 - Nytt brukergrensesnitt
- Midlertidig løsning - innspill velkommen!
- Miljøstatus.no og Miljøkommune.no
- Mer kommer - 2018/ vår 2019

Rammer og metode

- Direkte utslipp - nasjonale regler
- Geografisk avgrensning - utslippene skal være adderbare mellom kommuner
- CO₂, metan og lystgass
- Tidsserie 2009, 2011, 2013, 2015 og 2016
- Enhet tonn CO₂-ekvivalenter
- Samme metodikk for alle år i tidsserien
- **Metodenotat gir mange svar!**

<http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M989/M989.pdf>

(Hva med tall før 2009...?)

 Miljøkommune.no
Veiviser i kommunal miljøforvaltning

Nyheter | Om oss | Kontakt oss

Oppgavehjelp

Maler

Søk her

Du er her: [Hjem](#) / [Oppgavehjelp](#) / [Klima](#) / [Klima- og energiplanlegging](#) / [Bruk av statistikk og andre tall](#) / Statistikk for utslipp før 2009

Statistikk for utslipp før 2009

SSB publiserte tidligere statistikk over energibruk og klimagassutslipp fordelt på kommuner og fylkeskommuner for årene fra 1991 til 2009. Statistikken ble avvirket, blant annet på grunn av utfordringer med kvaliteten. Det anbefales at utslippstall for årene fra 2009 og framover fra SSBs nye kommuneanalyse så langt det lar seg gjøre benyttes uten å koble det til utslippstall fra den nedlagte statistikken.

Hvor finner jeg tallene?

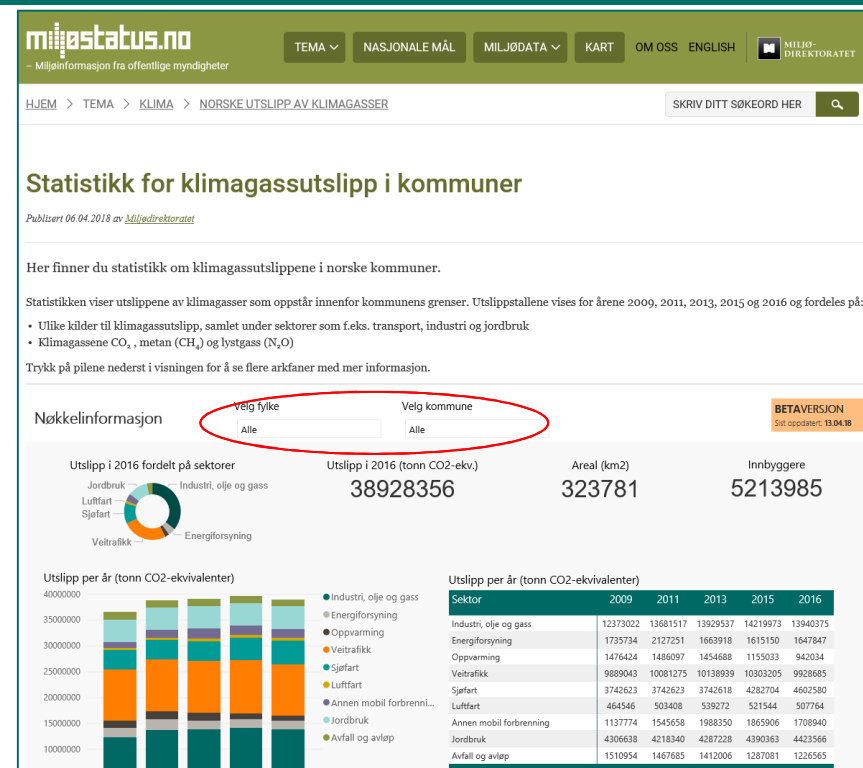
- Gå til <http://www.miljostatus.no/>
- Trykk på «tema»
- Velg «klima»
- Velg «Statistikk for klimagassutslipp i kommuner»

Direkte lenke:

<http://www.miljostatus.no/tema/klima/norske-klimagassutslipp/klimagassutslipp-kommuner/>

Eller via Miljøkommune:

<http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/Klima/Klima--og-energiplanlegging/Bruk-av-statistikk-og-andre-tall/Hvordan-bruke-klimagasstatistikken-for-kommuner/>

Statistikk for klimagassutslipp i kommuner

Publisert 06.04.2018 av [36/ledelse/ledelse](#)

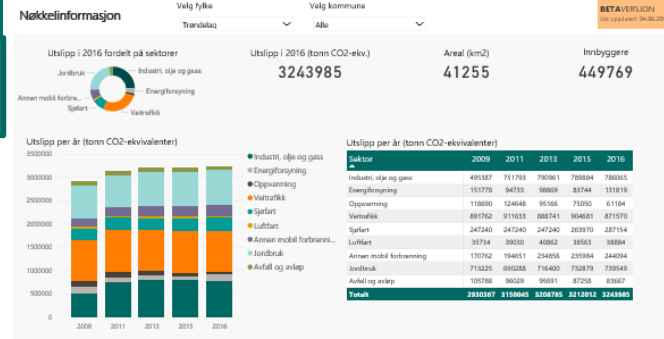
Her finner du statistikk om klimagassutslippene i norske kommuner.

Statistikken viser utslippene av klimagasser som oppstår innenfor kommunens grenser. Utslippstallene vises for årene 2009, 2011, 2013, 2015 og 2016 og fordeles på:

- Ulike kilder til klimagassutslipp, samlet under sektorer som f.eks. transport, industri og jordbruk
- Klimagassene CO₂, metan (CH₄) og lystgass (N₂O)

Dette er en betaversion. Forbedringer og feilrettinger vil bli oppdatert fortløpende.

Trykk på pilene nederst i visningen for å se flere arkfamer med mer informasjon. På siste side i visningen finner du versjonslogg over forbedringer og feilrettinger.

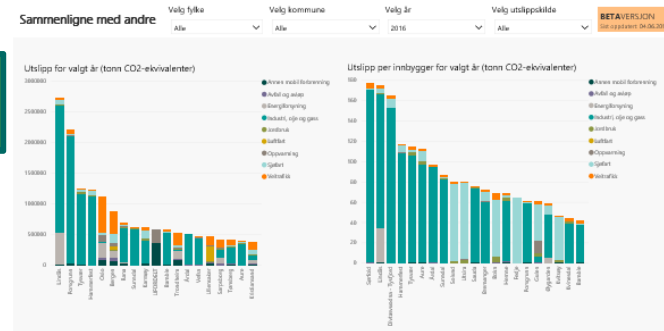
1

Microsoft Power BI | 1 of 12 >

De to første sidene i visningene gir en oversikt over utslippene i kommunen som er valgt. Andre sidene viser statistikken fordelt på sektorer, med tilhørende utslippskilder.

- [Last ned metodedokument for mer informasjon om statistikken](#)
- [Her finner du verkøy hvor du kan beregne effekten av ulike klimatiltak](#)
- [Her finner du et register med alle data for alle kommuner](#)

Nedenfor kan du sammenligne klimagassutslippene i flere kommuner. Du kan filtrere på fylke, kommune, år og utslippskilde.

3

Nøkkelinformasjon

Velg fylke
Trøndelag

Velg kommune
Alle

BETAVERSJON

Sist oppdatert: 04.06.2018

Utslipp i 2016 fordelt på sektorer

Utslipp i 2016 (tonn CO2-ekv.)

3243985

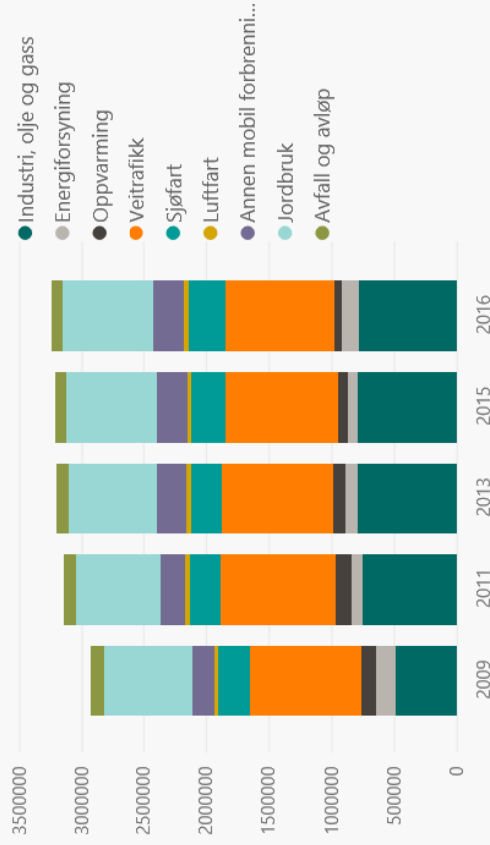
Areal (km2)

41255

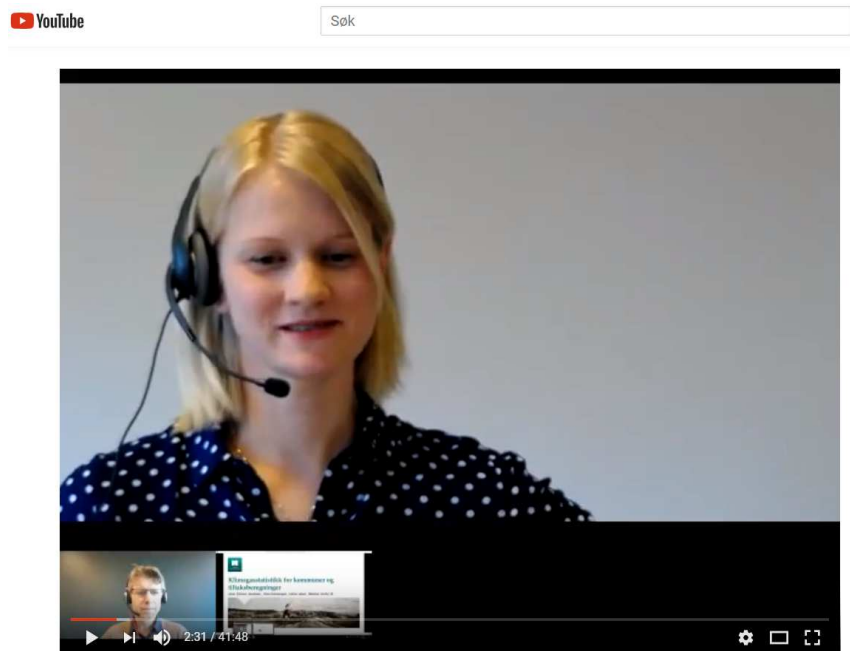
Innbyggere

449769

Utslipp per år (tonn CO2-ekvivalenter)

Webinar og metodenotat

Webinar: Ny statistikk for klimagassutslipp i kommunene

sett 118 ganger

👍 0 🗨️ 0 ➦ DEL ⋮

 MILJØ-DIREKTORATET

Videre arbeid

- IT-utvikling
- Videreutvikling utslippskilder
- Ny modell for veitrafikk
- Utslippsregnskap for skog, areal og arealbruksendringer

Foto: Miljødirektoratet

Skog, areal og arealbruksendringer

- Utslipp/opptak fra seks arealbrukskategorier og overganger mellom dem
 - Skog
 - Utbygd areal
 - Beite
 - Dyrket mark
 - Vann og myr
 - Annen utmark
- OBS - ikke transportutslippene
- Hvert 5. år - 2010 og 2015
- Mulig lansering vår 2019

Praktisk oppgave!

Ordføreren ringer deg:

«Vi har jo vedtatt i forrige klimaplan å kutte utslippene med 50% fra 1990 og frem til 2020. Hvordan ligger vi an, egentlig?»

Hun lurer også på hvor de største utslippene i kommunen kommer fra, og hvordan dere ligger an i forhold til nabokommunene.

Finn informasjon og tall, og noter ned et svar til ordføreren (5 min)

Snakk med personen ved siden av deg (5 min)

Spørsmål?

Nytt verktøy – beregne klimaeffekt

Hva er effekten av klimatilaket?

- Hvorfor behov?
 - Søke tilskudd, f.eks. fra Klimasats
 - Behandle eller fremme politiske forslag - vurdere konsekvenser
 - Prioritere innsats - hvor får vi mest klimagevinst?
- Gir grunnlag for sammenlikning
 - Like utslippsfaktorer
 - Kvalitetssikret informasjon

Bærum kommune fikk støtte til fossilfrie byggeplasser. Foto: Miljødirektoratet

Tiltaksberegninger

- 13 tiltaksberegningssmaler er publisert som betaversjoner på Miljokommune.no
- Ønsker tilbakemeldinger
- Oppdatere, videreutvikle og inkludere nye regneark og mer veiledning i løpet av 2018

Beregne effekt av tiltak - beregningssmaler

[Person- og varebil - teknologi- og kjørelengde](#)

[Busser - teknologitiltak](#)

[Lastebil og varebil - teknologi- og kjørelengde](#)

[Fjernvarmeproduksjon - utfasing av fossile energikilder](#)

[Oppvarming - utfasing av fossile energikilder](#)

[Produksjon av biogass](#)

[Biodrivstoff](#)

[Traktorer - drivstoffendring](#)

[Anleggsmaskiner - drivstoffendring](#)

[Jordbruk - endring i system for gjødsellagring](#)

[Gjødsling av skog](#)

[Fiskebåter og skip - drivstoffendring](#)

[Landstrøm i havn](#)

Tiltaksberegninger

Tiltak	Kan påvirke følgende kilder i klimagasstatistikken for kommuner
Person- og varebiler - teknologi- og kjørelengdetiltak	Veitrafikk
Busser– teknologitiltak	Veitrafikk
Lastebil og varebil–teknologi- og kjørelengdetiltak	Veitraikk
Fjernvarmeproduksjon–utfasing av fossile energikilder	Energiforsyning
Oppvarming–utfasing av fossile energikilder	Oppvarming
Produksjon av biogass	Veitrafikk Jordbruk Avfall og avløp
Biodrivstoff	Veitrafikk Motorredskaper Skipsfart (statistikk under utvikling)
Traktorer–drivstoffendring	Motorredskaper
Anleggsmaskiner–drivstoffendring	Motorredskaper
Jordbruk–endring i gjødsellagringsystem	Jordbruk
Gjødsling av skog	Skog, areal og arealbruksendringer (statistikk under utvikling)
Fiskebåter og skip–drivstoffendring	Skipsfart (statistikk under utvikling)
Landstrøm i havn	Skipsfart (statistikk under utvikling)

Hvor finner jeg malene?

- Gå til <http://www.miljokommune.no/>
- Velg tema «klima»
- Velg «klima og energiplanlegging»
- Velg «beregne effekt av ulike klimatiltak»

<http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/Klima/Beregne-effekt-av-ulike-klimatiltak/>

Vi bruker cookies. Les mer om [nettstatistikk](#) og [informasjonskapsler](#).

Miljøkommune.no
Velviser i kommunal miljøforvaltning

Nyheter | Om oss | Kontakt os

Oppgavehjelp Maler

Du er her: [Hjem](#) / [Oppgavehjelp](#) / [Klima](#) / Beregne effekt av ulike klimatiltak

Beregne effekt av ulike klimatiltak

Å anslå effekten av klimatiltak kan være et nyttig hjelpemiddel i kommunens arbeid med klima- og energiplanlegging. Her finner du verktøy som hjelper deg å beregne utslippseffekten av ulike klimatiltak i kommunen din.

Miljødirektoratet har utviklet verktøyet og ønsker forslag til endringer. Vi ønsker også forslag til andre tiltak det bør utvikles beregningsmaler for. Tilbakemeldinger kan sendes til klimakommune@miljodir.no.

I tabellen nedenfor finner du lenker til ulike regneark i Excel. Det er utviklet ett regneark for hvert av de ulike tiltakene. Malene for å beregne effekt av tiltak er nyutviklet, og må sees på som foreløpige versjoner.

Beregne effekt av tiltak - beregningsmaler	Kan påvirke følgende utslippkilder
Person- og varebil - teknologi- og kjørelengde	Veitrafikk
Busser - teknologitiltak	Veitrafikk
Lastebil og varebil - teknologi- og kjørelengde	Veitrafikk
Fjernvarmeproduksjon - utfasing av fossile energikilder	Energiforsyning
Oppvarming - utfasing av fossile energikilder	Oppvarming
Produksjon av biogass	Veitrafikk - Jordbruk - Avfall og avløp - Oppvarming

Praktisk oppgave!

Kommunen skal søke penger fra Klimasats for å sette opp ladestasjoner til å bytte ut 3 dieselbiler i hjemmetjenesten med elbiler.

Hva er klimaeffekten av tiltaket?

Du kan anta følgende:

- De 3 dieselbilene er middels store og ble kjøpt i 2002
- Hver bil kjører ca. 15 000 km per år

Ca 5 min

Inngangsdata for beregning

Dagens kjøretøy

- 1 Velg type kjøretøy før tiltak:
 - 2 Velg type drivstoff som benyttes på kjøretøy før tiltak:
 - 3 Velg Størrelsesklasse før tiltaket:
 - 3 Velg Euroklasse til kjøretøy før tiltak (årsklasser for ulike euroklasser vises i parentes):
- Utslippsfaktor til kjøretøyene basert på valgene over:
- Innblandingsprosent biodrivstoff for valgt drivstofftype
- 4 Fyll inn antall kjøretøy før tiltak:
- 5 Fyll inn årlig kjørelengde per kjøretøy før tiltak:
- Årlig kjørelengde før tiltak, SUM:

Personbil	124	g CO ₂ -ekvivalenter/km
Diesel	9,70 %	
Motorvolum 1,4-2 liter	3	kjøretøy
EURO IV (2000-2004)	15 000	km per kjøretøy
	45 000	km

Fremtidig kjøretøy etter tiltaket

- 6 Velg type kjøretøy etter tiltak:
 - 7 Velg type drivstoff som benyttes på kjøretøy etter tiltak:
 - 8 Velg Størrelsesklasse etter tiltaket:
 - 9 Velg Euroklasse til kjøretøy etter tiltak (årsklasser for ulike euroklasser vises i parentes):
- Utslippsfaktor til kjøretøyene basert på valgene over:
- Innblandingsprosent biodrivstoff for valgt drivstofftype
- 10 Fyll inn antall kjøretøy etter tiltak:
- 11 Fyll inn årlig forventet kjørelengde per kjøretøy etter tiltak:
- Årlig kjørelengde etter tiltak, SUM:

Personbil	0	g CO ₂ -ekvivalenter/km
e/hydrogen	0,00 %	
ikke valgt/ikke tilgjengelig	3	kjøretøy
ikke valgt/ikke tilgjengelig	15 000	km per kjøretøy
	45 000	km

Beregnet effekt

	Klimagasser i alt (tonn CO ₂ -ekv.)
Utslipp uten tiltaket	5,6
Utslipp dersom tiltaket gjennomføres	-
Tiltakets effekt, reduksjon av utslipp	5,6

Nedlastingsdato:

Utfyllingsdato:

Utfyllt av:

Betaversjon

Notater:

Tiltak: Anleggsmaskiner - drivstoffendring
Utslippskilde: Dieseldrevne motorredskaper
Sist oppdatert: 11.01.2018

Tiltaksbeskrivelse

Dette regnearket beregner klimaeffekten av å redusere drivstoffbruket til dieseldrevne anleggsmaskiner. Regnearket kan for eksempel brukes til å beregne utslippsreduksjoner ved elektrifisering av anleggsmaskinparken. Regnearket kan også benyttes til å se på effekten av tiltak som reduserer bruken av fossilt drivstoff til anleggsmaskiner, som for eksempel redusert kjøring på tomgang.

For å beregne effekten av innblanding av biodrivstoff er det utviklet et eget regneark.

Veiledning

Godt celler er låste og skal ikke fylles inn
Gule celler må fylles inn for å gjennomføre beregningen
For å kunne benytte regnearket må du vite noe om hvordan tiltaket påvirker årlig drivstofforbruk for dieseldrevne anleggsmaskiner.
1. Fyll inn drivstofforbruk (antall liter diesel per år før tiltaket)
2. Fyll inn enten hvor stor andel av drivstoffbruket som erstattes av elektrisitet eller totalt drivstofforbruk per år etter tiltaket.
Klimaeffekten av tiltaket vises deretter i tabellen under 'Beregnet effekt per år'.

Siden bruk av elektrisitet ikke har klimagassutslipp, er utslippsfaktoren for elektrisitet er satt lik 0. Indirekte utslipp som følge av produksjon av elektrisitet er med andre ord ikke inkludert.

Inngangsdata for beregning

Dagens drivstofforbruk

1. Fyll inn antall liter drivstoff

Totalt utslipp per år

Energiforbruk etter tiltaket

2. Angi enten hvor stor andel av drivstoffbruket som erstattes av elektrisitet eller drivstofforbruk etter tiltaket

Totalt utslipp per år etter gjennomføring av tiltaket

0,00 liter diesel/år
0,00 tonn CO₂-ekv

0,00 liter diesel

0,00 tonn CO₂-ekv

Beregnet effekt per år

Klimagasser i alt		CO ₂	CH ₄	N ₂ O
Utslipp uten tiltaket	0,00	0,00	0,0000	0,00
Utslipp dersom tiltaket gjennomføres	0,00	0,00	0,0000	0,00
Tiltakets effekt, reduksjon av utslipp	0,00	0,00	0,0000	0,00

Merknad: dersom positivt tall vil tiltaket medføre en utslippsreduksjon.

Negativt tall betyr økning i utslipp. Negative tall er merket rødt.

! Bruk av elektrisitet har ikke klimagassutslipp. Utslippsfaktoren for elektrisitet er derfor satt til 0. Dette er beskrevet i arkfane "Metode og bakgrunnsdata".

Vil tiltaket fanges opp i klimagassstatistikken for kommuner?

Effekten av tiltaket vil ikke bli fanget opp i utslippsstatistikken for "Dieseldrevne motorredskaper", der anleggsmaskiner inngår, på en helt nøyaktig måte. Dette skyldes at beregningene av utslipp fra denne kilden benytter oljeselskapenes kunderegistre for salg av ulike petroleum produkter som datakilder, og forbruket av energivalen er ikke nødvendigvis i samme kommune som kundeadressen. Noe av utslippsreduksjonen kan derfor tilfalle andre kommuner. En del av salget går også via videreforhandlere, og da foreligger det ikke informasjon om hvor sluttforbruket finner sted i datagrunnlaget for statistikken.

Verifisering av effekt

Effekten av tiltaket kan verifiseres ved å samle inn informasjon om mengde innkjøpt/forbruk av fossilt drivstoff før og etter tiltaket. Ideelt sett bør man ha informasjon om faktisk forbrukt mengde i dag og etter at tiltaket er innført, og andelen av drivstoffbruket som erstattes av elektrisitet. Innkjøpt mengde vil gi en god indikasjon dersom det ikke er mulig å innhente informasjon om faktisk forbruk.

Spørsmål?

Husk Klimasats – ny runde 2019

- Over 1000 søknader fra halvparten av landets kommuner!
- Over 500 prosjekter i gang - ca 400 mill delt ut
- Alle søknader er velkommen, men spesielt:
 - Klimavennlig **transport** - elektrifisering og ny teknologi
 - Klimakrav i **anskaffelser** - vi dekker 75% av merkostnaden
 - Høye klimaambisjoner i **ATP**
- Søk gjerne flere kommuner sammen!
- Frist 15. februar 2019

Nyhetsklipp fra Vestby Avis

Hva kan vi hjelpe dere med?

- [Miljøkommune.no](https://miljokommune.no)
- klimasats@miljodir.no
- klimakommune@miljodir.no
- Takk for meg!

www.miljodirektoratet.no